

Töötaja tervisekontrolli ja tööohutuse korraldamine

Kokkuvõtte loengust Jänedal vabariiklikul mesindusõppusel 28.11.2009.a.

Lektor Argo Soon, lektorileping PR-6-1.4-2

Mesindusõppus toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Tööandja ja töötaja kohustused ja õigused on sätestatud vastavalt

Töötervishoiu ja Tööohutuse Seaduse TTOS § 12, 12¹, 12² 13, 14

§ 12 üldsätted

- Tagada tth ja to nõuete täitmine igas tööga seotud olukorras
- Töötajat, kel puuduvad vajalikud tth ja to nin erialateadmised ja oskused, ei tohi tööle lubada
- Kui töökohal töötavad samal ajal vähemalt kahe tööandja töötajad ja üks tööandja korraldab töid, vastutab see tööandja tth- ja to ühistegevuse eest

§ 12 üldsätted

- Kui töökohal töötavad samal ajal vähemalt kahe tööandja töötajad ja puudub tööandja, kes korraldab töid, sõlmivad tööandjad kirjaliku kokkuleppe tth- ja to ühistegevuse ning tööandjate vastutuse kohta. Kui kokkulepet ei ole sõlmitud, vastutavad tööandjad kahju tekkimise korral solidaarselt

§ 12 üldsätted

- Ühistegevus:
 - tööandjad kooskõlastavad oma tegevuse ohtlike olukordade vältimiseks
 - teavitavad üksteist ja oma töötajaid või töökeskkonnavolinikke ohtudest, mis ühisel töökohal töötamisega võivad kaasneda
 - tagavad, et nende tegevus ei ohusta teisi töötajaid.

§ 12 üldsätted

- Tööandja ja töötajad on kohustatud ohutu töökeskkonna nimel tegema koostööd.
 - Tööandja konsulteerib töötajate, töökeskkonnavoliniku või töötajate usaldusisikuga kõigis töökeskkonnaga seotud küsimustes
 - Tööandja arvestab võimaluse korral tehtud ettepanekuid ning kaasab töötajad kavandatu elluviimisesse.

§ 12 üldsätted

- Tööandja teavitab teist tööandjat
 - ettevõtte tegevusega seotud ohtudest ja nendest hoidumise abinõudest, kelle töötajad töötavad tema ettevõttes
 - Teine tööandja peab teavitama oma töötajaid enne tööülesannete täitmisele asumist sellel töökohal esinevatest ohtudest ja juhendama, kuidas neist hoiduda.
 - Samuti tuleb teatavaks teha päästetööde ja esmaabi andmisega seotud abinõud ning nende eest vastutavad töötajad.

§ 12¹ ennetustegevus

- meetmete kavandamine ja rakendamine terviseriskide vältimiseks või vähendamiseks ettevõtte töö kõikides etappides
- töötaja kehalise, vaimse ja sotsiaalse heaolu edendamiseks
- meetmete kavandamine ja rakendamine ei tohi tuua töötajatele kaasa rahalisi kulutusi

§ 12¹ ennetustegevus

- üldised ennetuspõhimõtted:
 - riskide tekkimise vältimine
 - vältimatute riskide hindamine
 - riskide kõrvaldamine nende tekkekohas või kui see ei ole võimalik, nende vähendamine
 - ohtliku teguri asendamine ohutu või vähem ohtlikuga
 - töö, töökoha ja töökorralduse kohandamine töötajale võimalikult sobivaks

- töövahendite ja -meetodite kohandamine tehnika arengule
- ühiskaitsemeetmete ja -vahendite eelistamine isikukaitsevahendite kasutamisele
- ühtse ja üldise ennetuspoliitika väljatöötamine, mis hõlmab tehnoloogiat, töökorraldust, töötingimusi, sotsiaalsuhteid ja töökeskkonnaga seotud tegurite mõju.

§ 12² tööandja makstav haigushüvitis

§ 13 kohustused

- viima läbi süstemaatilist töökeskkonna sisekontrolli. Töökeskkonna sisekontroll on
 - ettevõtte tegevuse lahutamatu osa
 - sellesse on kaasatud töötajad
 - aluseks on töökeskkonna riskianalüüsi tulemused
- vaatama igal aastal läbi töökeskkonna sisekontrolli korralduse ja analüüsima selle tulemusi
- korraldama töökeskkonna riskianalüüsi, selle tulemused vormistatakse kirjalikult ja neid säilitatakse 55 aastat

§ 13 kohustused

- töökeskkonna riskianalüüsi alusel koostama kirjaliku tegevuskava
- korraldama uue töökeskkonna riskianalüüsi
- tagama, et ohualal töötab ainult asjakohase erijuhendamise või eriväljaõppe saanud töötaja või tööd tehakse sellise töötaja järelevalve all
- teavitama alaealist ja alla 15-aastase alaealise seaduslikku esindajat alaealise tööga seotud riskidest ning tema ohutuse ja tervise kaitseks rakendatud abinõudest

§ 13 kohustused

- teavitama töötajaid ohuteguritest, töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest ning tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest
- rakendama töötaja tervisekahjustuse vältimiseks töö- ja kollektiivlepingutes sätestatud abinõusid
- korraldama töötervishoiuteenuste osutamist ja kandma sellega seotud kulud (sh ööajal töötajad)
- määrama esmaabi andmiseks töötajad ning korraldama neile oma kulul väljaõppe

§ 13 kohustused

- tagama esmaabivahendite kättesaadavuse
- viima töötaja tema nõudmisel ja arsti otsuse alusel ajutiselt või alaliselt teisele tööle või kergendama ajutiselt tema töötingimusi
- oma kulul andma töötajale isikukaitsevahendid, tööriietuse ning puhastus- ja pesemisvahendid, kui töö laad seda nõuab, ning korraldama töötajale isikukaitsevahendi kasutamise väljaõppe
- tutvustama töötajale töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid ning kontrollima nende täitmist

§ 13 kohustused

- korraldama töötajale to- ja tth juhendamise ja väljaõppe
- koostama ja kinnitama ohutusjuhendid, andma töötajale juhised keskkonna saastamisest hoidumiseks
- kõrvaldama töölt alkoholi-, narkootilises või toksilises joobes või psühhotroopse aine mõju all oleva töötaja
- teavitama Tööinspektsiooni kohalikku asutust oma tegevuse alustamisest või tegevusala muutmisest
- teavitama tööinspektori ettekirjutuse sisust
- täitma tööinspektori ettekirjutusi tähtaegselt ja teavitama tööinspektorit kirjalikult nende täitmisest

§ 13 õigused

- Ettevõttes rangemate töötervishoiu ja tööohutuse nõuete kehtestamine

§ 14 Töötaja kohustused

- Osalemine ohutu töökeskkonna loomisel
- Töö- ja puhkeaja korralduse järgimine

- Tervisekontrolli läbimine
- Isikukaitsevahendite kasutamine
- Ohutult töötamine vastavalt väljaõppele ja tööandja antud juhistele
- Teavitamine õnnetustest

§ 14 Töötaja kohustused

- Töötervishoiu ja tööohutusosalaste korralduste täitmine (tööandja, töökeskkonnaspetsialist, töötervishoiuarst, tööinspektor, töökeskkonnavolinik)
- Töövahendite ja kemikaalide nõuetekohane kasutamine
- Ohutusseadiste kasutamine nõuetekohaselt, neid mitte eemaldades

§ 14 Töötaja kohustused

- Töötajal on keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joores või psühhotroopse aine mõju all
- Töötaja tth- ja to-alased kohustused ei vabasta tööandjat asjaomasest vastutusest

§ 14 Töötaja õigused

- Nõuda
 - Tth ja to vastavaid tingimusi
 - ühis- ja isikukaitsevahendeid
- Saada teavet ohuteguritest, riskianalüüsist, tegevuskavast, tervisekontrolli otsusest jms
- tõsise ja vältimatu õnnetusohu korral peatada töö ning lahkuda oma töökohalt või ohualalt
- Keelduda ohtlikust tööst – teatada!

§ 14 Töötaja õigused

- nõuda tööandjalt arsti otsuse alusel enda üleviimist ajutiselt või alaliselt teisele tööle või oma töötingimuste ajutist kergendamist
- nõuda enda üleviimist sobivale päevasele tööle, kui ööajal töötamine on isikule arsti otsuse alusel tervise tõttu vastunäidustatud ning tööandjal on võimalik töötajat vastavale tööle üle viia
- saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist võlaõigusseaduses sätestatud ulatuses
- pöörduda töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikmete, töötajate usaldusisiku ja tegevuskohajärgse tööinspektori poole, kui tema arvates tööandja poolt rakendatavad abinõud ja antud vahendid ei taga töökeskkonna ohutust.

Füüsilisest isikust ettevõtja Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse TTOS valguses

TTOS sätestab:

□ § 1 lõige 1:

- Käesolev seadus sätestab töölepingu alusel töötavate isikute ja avalike teenistujate (edaspidi *töötaja*) tööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded, tööandja ja töötaja õigused ja kohustused tervisele ohutu töökeskkonna loomisel ja tagamisel, töötervishoiu ja tööohutuse korralduse ettevõtte ja riigi tasandil, vaidemenetluse korra ning vastutuse töötervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumise eest.

TTOS

□ § 1 lg 3: seadust kohaldatakse ka:

- füüsilisest isikust ettevõtja tööle käesoleva seaduse § 12 lõigetes 7 ja 8 sätestatud ulatuses.

[RT I 2007, 3, 11 – jõust. 1.07.2007]

TTOS

□ § 12 lg 7:

- FIE tagab igas tööolukorras temale kuuluvate töövahendite, isikukaitsevahendite ja muude seadmete korrasoleku ja nõuetekohase kasutamise – jõustus 1.07.2007]

□ § 12 lg 8:

- Kui FIE töötab töökohal samal ajal koos ühe või mitme tööandja töötajatega, peab ta teavitama töid korraldavat tööandjat või tema puudumisel teisi tööandjaid oma tegevusega seotud ohtudest ja tagama, et tema tegevus ei ohusta teisi töötajaid. Töid korraldavat tööandja või tema puudumisel teised tööandjad peavad FIE't teavitama § 12 lg 6 sätestatust - jõustus 1.07.2007]

TTOS alamaktides

□ Tööõnnetuse korral

- Alates 01.07.07. a kohaldatakse TTOS ka FIE-le, kui ta töötab töökohal samal ajal koos ühe või mitme tööandja töötajatega. Näiteks ehitustöödel, kus lisaks peatöövõtjale töötavad samal ehitusplatsil alltöövõtjatena nii ehitusettevõtted kui ka FIE'd. Õnnetust, mis toimub FIEga eelnimetatud juhul, loetakse tööõnnetuseks. Tööõnnetusega seotud toimingud teeb sel juhul tööandja, kes korraldab töid või kellega FIE'l on lepinguline suhe

TTOS alamaktides

□ Tööõnnetuse korral

- Seaduse muudatused ei laiene juhtumitele, kus FIE töötab individuaalselt, teistega koostööd tegemata ning ise oma töid korraldades. Kui töid teostab nt korstnapühkija - FIE, siis toimub töötamine tavaliselt üksinda, teistega koostööd tegemata.
- Sellise töö tegemisel toimunud õnnetust ei käsitleta tööõnnetusena, seda ei registreerita ega uurita ning sellest ei teavitata Tööinspektsiooni.